

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Verksamhetsplan 2023

Dokumentnamn: Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamhetsplan för 2023		
Dokumentansvarig: Maria Runarsdotter, kanslichef		Beslutsdatum: 2022-11-23
Fastställt av: Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Version: [1.0]	Reviderad:

Innehållsförteckning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens grunduppdrag	3
Strategier	3
Förbättrade studieresultat	3
Attraktiv utbildning	4
Ökad likvärdighet	5
Personalpolitiska mål	6
Drift- och investeringsbudget.....	8
Nämndspecifika mål, delmål och uppdrag per strategi	11
Inriktningsmål och program från Kommunfullmäktige	13
Tilläggsuppdrag från Kommunfullmäktige	15
Bilagor.....	17
Bilaga 1 - Utmaningar och möjligheter på 3-5 års sikt	17
Bilaga 2 – Styrkort	19
Bilaga 3 – Fördelning av ram 2023	19
Bilaga 4 – Plan för styrning och uppföljning av externa utförare	19

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens grunduppdrag

Nämnden har ett övergripande ansvar för att alla ungdomar och unga vuxna boende i kommunen har tillgång till skola i kommunens egna verksamheter eller i fristående verksamheter. Nämnden ansvarar för kommunens gymnasieskolor, anpassad gymnasieskola, Elitidrottsgymnasium (NIU- och RIG) och Riksgymnasium för rörelsehindrade (RH-gymnasium).

Nämnden ansvarar för att fördela resurser till egen verksamhet och fristående verksamheter enligt bidrag på lika villkor, samt svara för insyn och samråd gällande fristående gymnasieskolor. Nämnden ska säkerställa att nämndens verksamheter ger eleverna en grund för fortsatta studier och/eller yrkesverksamhet, samt ett aktivt deltagande i samhället i övrigt. Nämnden ansvarar övergripande för ledning, samordning och utveckling av skolväsendet.

Vidare har nämnden ett samlat ansvar för det kommunala aktivitetsansvaret och kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå, gymnasienivå och som särskild utbildning samt svenska för invandrare (Sfi). Nämnden svarar vidare för arbetsmarknad och integration, genom att tillhandahålla sysselsättningsbefrämjande åtgärder samt mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.

Reglemente

Nämnden ansvarar vidare för de åligganden som följer av skollag och annan lagstiftning, exempelvis för att det finns skolbibliotek, elevhälsa, studie- och yrkesvägledning samt arbetsplatsförlagt lärande (APL) liksom för elevresor, interkommunala skolfrågor och modersmålsundervisning.

Uppföljning av grunduppdrag

Nämnden följer upp sitt grunduppdrag via tertialrapporter, styrkort och intern kontroll i enlighet med årshjul. Baserat på underliggande rapportering gör nämnden bedömning av grunduppdragets genomförande och åiterrapporterar bedömningen till kommunfullmäktige (KF).

Strategier

Nedan följer nämndens huvudsakliga strategier för grunduppdragets genomförande; förbättrade studieresultat, attraktiv utbildning och ökad likvärdighet.

Förbättrade studieresultat

Rätten att lyckas i utbildning är den enskilt starkaste skyddsfaktorn för att elever ska kunna påverka sin framtid i ett demokratiskt samhälle. En genomförd gymnasieutbildning ger individen förutsättning till studier och/eller arbete. En av de viktigaste utmaningarna för gymnasieskolan är att öka antalet elever som slutför sin gymnasieutbildning.

Utbildningen inom gymnasieskola och vuxenutbildning ska vara av hög kvalitet. Undervisningens kvalitet är en viktig förutsättning för att elevernas studieresultat ska förbättras. Det krävs därför fortsatt behov av professionsutveckling där pedagoger i verksamheterna synliggör undervisningens kvalitet i relation till elevers behov utifrån målen med utbildningen och att fokus på samband mellan elevers lärande, utveckling, måluppfyllelse och undervisningens kvalitet stärks.

Elevhälsoarbetet är inriktat på att främja god hälsa, förebygga ohälsa och utveckla ett hälsofrämjande och förebyggande arbete som utgår från det friska, ett salutogent perspektiv. Stödja elevers utveckling mot utbildningens mål och tillsammans med pedagoger skapa tillgängliga lärmiljöer som främjar elevers lärande, delaktighet, utveckling av kunskaper och värden samt hälsa.

Det tvärprofessionella arbetet ska främja skolnärvaro och förebygga skolfrånvaro. Elevers frånvaro över 20 procent ska minska och för att nå bättre genomströmning och högre meritvärden krävs att elever deltar i undervisning i större omfattning. Tidiga insatser, främjande och förebyggande arbete behöver utvecklas och stärkas. En förstärkning av specialpedagogisk kompetens bör prioriteras. Fortsatt viktigt att fokus riktas mot att nå elever som har behov av särskilt stöd.

Skolbibliotekens verksamhet har ett bildningsuppdrag som ska ge fördjupade kunskaper i ämnen, bidra till elevers digitala kompetens och källkritiska förhållningsätt. Den nationella digitaliseringsstrategin ska fortsatt vara vägledande i det långsiktiga arbetet med digitaliseringen i Umeå kommuns skolor. Med hjälp av nya digitala lösningar ges ökade möjligheter att säkerställa alla elevers rätt till utbildning och en minskad känsla av utanförskap. I förlängningen ger kunskaper i att hantera och använda digitala verktyg goda förutsättningar att delta i högre utbildning och i ett framtida arbetsliv.

Det systematiska kvalitetsarbetet ska bidra till en förbättrad kvalitet, på utbildning för gymnasieskola och vuxenutbildning, samt arbetsmarknad och integration. Det systematiska kvalitetsarbetet ska stödja en undersökande kultur med gemensamma reflektioner som utmanar tankar och praktik, där analysen av undervisningens kvalitet utvecklas på individ-, grupp-, ämnes, enhets- och på huvudmannanivå.

I samverkan med Umeå Universitet skapas en infrastruktur med långsiktigt hållbara samverkansmodeller som bygger broar mellan undervisning, utveckling och forskning. Tillsammans med branscher och företag stärks samarbetet för att utveckla yrkesprogram och lärlingsutbildning för att ge elever en adekvat utbildning för framtidens behov.

En genomförd utbildning inom vuxenutbildning ska ge individen ökade förutsättningar till arbete eller omställning, leda till inkludering och/eller till högre studier.

Attraktiv utbildning

Skolväsendet vilar på demokratins grund där syftet är att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Umeå kommuns gymnasieskolor ska vara det naturliga förstahandsvalet för elever och vårdnadshavare. Elever ska uppleva utveckling och lärande i lärmiljöer som är anpassade, trygga, stimulerande och utmanande. I skolan är studiero och trygghet, där eleverna kan koncentrera sig på undervisningen, av särskild vikt.

Barnkonventionens värden och rättigheter ska genomsyra all utbildning. Vid beslut och prioriteringar ska elevens rättigheter och intressen väga tungt. Utifrån skolans uppdrag ska elever få kännedom om sina rättigheter, ges möjlighet att vara delaktiga och ha inflytande på sin utbildning. Elevens bästa ska vara vägledande i alla beslut.

En gemensam förståelse av skolans uppdrag skapar förutsättningar för att kvalificera elever för framtida utbildning och arbetsmarknad samt bidra till att forma aktiva och demokratiska medborgare. Kommunen behöver välutbildade och aktiva medborgare som kan och vill bidra till ett hållbart samhälle. En attraktiv utbildning utgår från hela människan.

Verksamheten utmärks av en bredd av gymnasieprogram, såväl yrkesprogram som högskoleförberedande program av hög kvalitet. Alla yrkesprogram ger högskolebehörighet. För att kunna möta ökande elevkullar, kommer stort fokus behöva läggas på samordning och samverkan avseende lärartjänster, ledningsresurser, lokaler och stödfunktioner.

Entreprenörskap ska främjas i skolan. Eleverna ska ges förutsättningar att utveckla sina entreprenöriella förmågor och genom ett entreprenöriellt arbetsätt utveckla förståelse av entreprenörskapets betydelse för samhällets utveckling. Samhällets konkurrenskraft stärks genom innovation, flexibilitet, problemlösning, samarbetsförmåga och entreprenörskap.

Andelen elever som väljer yrkesutbildningar ska öka för att i högre utsträckning stärka kompetensförsörjningen för företag och organisationer på kort och på lång sikt i Umeå kommun och i regionen. Attraktiva yrkesutbildningar är viktiga för att vuxenutbildning och även yrkeshögskoleutbildningar är alternativ för vuxna att kompetensväxla eller byta yrkesinriktning till förmån för arbete för att tillgodose samhällets behov av arbetskraft där det råder brist på personal.

Personal som arbetar och verkar i verksamheten, har kunskap om hur ett främjande och förebyggande arbete bedrivs, samt hur diskriminering, kränkningar och sexuella trakasserier motverkas. Nolltolerans ska råda mot all diskriminering och kränkande behandling. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser. Ett löpande arbete bedrivs för att förebygga och motverka diskriminering och kränkande behandling.

De globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 innebär att vi ska uppnå en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar värld. Lärande för hållbar utveckling inkluderas i alla verksamheter, på alla enheter och i all undervisning för att ge elever handlingskompetens och kunskaper inför framtiden med fokus på en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. Det förutsätter ett medvetet arbete på varje enhet i frågor som gäller hållbarhetsfrågor; till exempel demokrati, mänskliga rättigheter, jämställdhet och om vår miljö utifrån läroplanernas övergripande mål och riktlinjer. Elever och personal ges förutsättningar att bidra till att en hållbar utveckling blir verklighet.

En attraktiv utbildning erbjuder en kvalitativ elevhälsa som verkar för att alla elever utvecklar en god hälsa genom att tvärprofessionella team ingår i skolenheternas elevhälsoarbete.

Ökad likvärdighet

Alla elever ska erbjudas likvärdiga förutsättningar för utveckling, lärande och hälsa utifrån utbildningens mål för att nå sin fulla potential både kunskapsmässigt och socialt. Jämställdheten i elevernas studieval ska öka på alla gymnasieprogram. Ökad likvärdighet bygger på att skolan arbetar med att följa upp och utvärderar undervisningens effekter på organisations-, grupp- och individnivå för att på så sätt synliggöra behovet av ledning och stimulans generellt i undervisningen liksom behovet av extra anpassningar och särskilt stöd.

Introduktionsprogrammets olika inriktningar ska ge elever förutsättningar och möjlighet att gå vidare till studier eller till arbete.

I Anpassad gymnasieskola utgår undervisningen från varje elevs förutsättningar, behov och kunskapsnivå. Den anpassade utbildningen främjar elevernas utveckling mot ett meningsfullt vuxenliv. Tillägnade kunskaper kan användas i samhällslivet, arbetslivet eller för fortsatta studier.

Utbildning i anpassad skola och utbildning för vuxna, Lär vux, syftar till att ge personer över 20 år med intellektuell funktionsnedsättning kunskaper och färdigheter som i den obligatoriska anpassade grundskolan eller i anpassad gymnasieskola för att bidra till livslångt lärande och ökad delaktighet i samhället. Utbildningen ges ofta i kombination med arbete eller daglig verksamhet.

När skolor blir mer inkluderande är det viktigt att definiera vad som menas med inkludering så att verksamheten arbetar med frågan på likartat sätt. Det är också angeläget att följa upp inkluderingsarbetet för att säkerställa att verksamheten rör sig i rätt riktning.

Studie- och yrkesvägledare arbetar med riktade informationsinsatser för grundskole- och gymnasieelever kring samhällets framtida behov av arbetskraft. Fortsatt länsövervakning i vuxenutbildningsfrågor och samverkan med kommunens Näringslivsservice sker för att fånga de lokala företagens behov av kompetens.

En fortsatt samverkan med betydelsefulla aktörer för att minska tid i utanförskap är en framgångsfaktor. Samverkan ska bygga på samsyn kring de insatser som erbjuds den enskilde för att minska ledtider på vägen till egen försörjning. Ett utvecklat samarbete med kommunens Näringslivsservice och möjlighet till upphandling med sociala kriterier är viktiga faktorer som bidrar till att fler platser skapas på vilka individer får möjlighet till arbete. Samordnade insatser är centralt för att alla som kan ska få rätt att provas mot arbete och därmed ett självständigt liv.

Samverkan mellan de olika delar inom kommunen som ansvarar för nyinvandrade för att säkerställa att alla strävar mot samma mål och att vi får ett gott mottagande för målgrupperna och en etablering i samhället.

Kommunala aktivitetsansvaret ska arbeta för att fler ungdomar i åldern 16 till 18 år i första hand återupptar sina gymnasiestudier och i andra hand får en annan sysselsättning. En genomgången utbildning är en skyddsfaktor och rustar eleven för ett inträde i vuxenlivet och ett framtida yrkesliv.

Personalpolitiska mål

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden står inför stora kompetensförsörjningsutmaningar under de kommande åren. Ökande volymer av elever och deltagare i verksamheterna i kombination med färre personer i arbetsför ålder nationellt på arbetsmarknaden skapar en konkurrens om arbetskraften. För att möta kompetensförsörjningsutmaningen är det viktigt att nämndens verksamheter tillhandahåller attraktiva arbetsplatser, där medarbetare och chefer upplever en hållbar arbetsmiljö över tid. Strategier och aktiviteter för att säkra kompetensförsörjningen beskrivs i gymnasie- och vuxenutbildningens kompetensförsörjningsplan.

KF mål 6: Umeå kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare som klarar kompetensförsörjningen

För att skapa förutsättningar för kvalitet och måluppfyllelse är det av stor vikt att Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden både attraherar och rekryterar behöriga och kompetenta medarbetare samt behåller och utvecklar medarbetare i verksamheten. Medarbetarnas kompetens är en mycket viktig faktor för kvalitet och måluppfyllelse där kompetensutveckling och goda karriärmöjligheter bidrar till både ökad attraktivitet för uppdraget och till ökad motivation hos medarbetarna.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamheter ska spegla samhällets struktur och präglas av jämställdhet och kulturell mångfald. Att bredda perspektivet på rekrytering och ta tillvara kompetenser är därför en viktig fråga för att attrahera och nå framtida medarbetare likväl som nya grupper av medarbetare på arbetsmarknaden.

Att nämndens verksamheter har en ändamålsenlig arbetsorganisation som skapar balans i bemanning mellan uppdrag och förutsättningar är även av stor betydelse för att attrahera och behålla medarbetare.

KF mål 7: Umeå kommun ska ha ett närvarande ledarskap som skapar förutsättningar för goda resultat där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte ska vara fler än 30.

Ledarskapet ska skapa förutsättningar för goda resultat och en arbetsmiljö som uppmuntrar medarbetare till samverkan, kreativitet och medskapande. Ett gott ledarskap där chefer kan engagera sina medarbetare och tillsammans med dem kan driva förändringar, kommer att spela en avgörande roll för gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens framtida utveckling.

Målet antal medarbetare per chef är av fortsatt vikt för nämndens område att följa upp, i syfte att säkerställa de organisatoriska förutsättningar som bidrar till verksamhetens kvalitet och måluppfyllelse. Ett fortlöpande arbete kring förutsättningar som bidrar till hållbara chefsuppdrag ska fortgå såväl inom ramen för det systematiska arbetet med organisatorisk och social arbetsmiljö som i den individuella dialogen mellan chef och medarbetare.

Strategier och aktiviteter för att säkra en långsiktig ledarförsörjning är ett prioriterat område och beskrivs i gymnasie- och vuxenutbildningens kompetensförsörjningsplan.

KF mål 8: Umeå kommun ska ha hälsofrämjande arbetsplatser och en sjukfrånvaro som ligger lägre än genomsnittet för Sveriges kommuner. Olikheter mellan kvinnors och mäns arbetsmiljöer, arbetsvillkor och sjukfrånvaro ska minska.

En bra arbetsmiljö är en förutsättning för att skapa såväl kvalitet som effektivitet i gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamheter, men även en förutsättning för att attrahera och behålla personal. Alla som verkar i Utbildningsförvaltningen har ett gemensamt ansvar för att aktivt medverka till att skapa en bra arbetsmiljö. Arbetsmiljöarbetet ska genom ett hälsofrämjande förhållningssätt bidra till verksamhetens utveckling samt ta sin utgångspunkt i framgångsfaktorer i utformning av arbetsmiljö, arbetsorganisation, arbetstid och lönebildning.

Arbetsmiljöarbetet ska bedrivas i enlighet med förvaltningens årshjul, löpande riskbedömning och handlingsplan. Via det systematiska arbetsmiljöarbetet följs förbättringsbehov och prioriterade åtgärder upp, på olika nivåer i organisationen. Genom fokus på främjande och förebyggande insatser i arbetsmiljöarbetet samt arbete med rehabilitering och anpassning skapas förutsättningar för att långsiktigt sänka sjukfrånvaron.

Prioriterade områden i nämndens arbetsmiljöarbete:

- Förebyggande arbete och beredskap för händelser med hot och våld
- Prioritera arbetet med mål för organisatorisk och social arbetsmiljö på respektive arbetsplats kring arbetsorganisation, rimlig arbetsbelastning, och förutsättningar för återhämtning för att främja ett hållbart arbetsliv.
- Utveckla samverkan med Teknik och fastighetsförvaltningen kring arbetsmiljöfrågor kopplat till brister i lokaler, städ, måltider och IT.
- Förvaltningsspecifik utbildning av skyddsombud

KF mål 9: Umeå kommun ska ha heltid och tillsvidareanställning som norm.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens område har en heltidsorganisation. Heltidsanställning erbjuds i samband med tillsvidareanställning.

Drift- och investeringsbudget

Kommunfullmäktiges beslut om tilldelning av medel

Kommunfullmäktige har den 20 juni 2022 fattat beslut om planeringsdirektiv och ekonomiska ramar för drifts- och investeringsbudget för Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (GVN). Nämndens budgetram för driftmedel uppgår för 2023 till -576,46 mnkr, ett tillskott med -38,74 mnkr jämfört med 2022 års ram.

Kommunfullmäktige har till driftsramen beslutat att prioritera medel för:

- Justering av PO-pålägg, kopplat till ett nytt pensionsavtal -9,93 mnkr.
- Extra justering för lönekostnader -0,39 mnkr.
- Övriga tillskott motsvarar -15 mnkr för hantering av ökade volymer och övriga tillkommande kostnader.

Kommunfullmäktiges beslut från den 20 juni innehåller även beslut om medel för investeringar. GVN har för år 2023 beviljats investeringsmedel med 6,5 mnkr, kontinuerliga reinvesteringar motsvarande 3,5 mnkr och 3 mnkr för inventarier till aula på Maja Beskowgymnasiet. Kontinuerliga reinvesteringar finns även kommande år men minskar i omfattning år 2026 och uppgår då till 3,15 mnkr enligt Kommunfullmäktiges beslut.

Utöver investeringsmedel till GVN har kommunfullmäktige beslutat om investeringsmedel till Teknik- och fastighetsnämnden, TN. Det ligger i TNs uppdrag att försörja GVN:s verksamheter med fastigheter och IT. Kommunfullmäktige har de kommande åren 2023-2026 beviljat 423 mnkr för byggnation av 1 000 nya gymnasieplatser. Utöver det har medel beslutats för år 2023 med 15 mnkr för aulan på Maja Beskowgymnasiet respektive 7,7 mnkr för trygghetsanpassning Dragonskolan. För ram IT GY (elevdatorer) har kommunfullmäktige beslutat om 5,5 mnkr årligen år 2023-2025 och i plan för 2026 beslutat om 12,18 mnkr.

Driftsbudget

Kommunfullmäktige har beslutat om att nämndens budgetram för driftsmedel uppgår för år 2023 till -576,46 mnkr ett tillskott med -38,74 mnkr jämfört med 2022 års ram. Utökningen av ram räcker dock inte för att fullt ut kompensera nämnden för de uppdrag som utförts år 2022 utan omprioritering och ambitionssänkning kommer att behöva genomföras för att klara sig inom den ram som kommunfullmäktige beslutat om. Totalt saknas det 10,7 mnkr för att kunna utföra grunduppdraget och det lagstadgade uppdraget som nämnden har med samma ambitionsnivå som år 2022.

Umeå Kommun är en växande kommun och har en vision om att Umeå ska ha 200 000 invånare senast år 2050. GVN är en nämnd som till stor del påverkas av förändringar i befolkningen, befolkningsprognosen för Umeå kommun visar att åldersgruppen 16-18 år ökar kraftigt under kommande tioårsperiod. Enligt den senaste befolkningsprognosen ökar antalet ungdomar 16-18 år med ca. 700 stycken (16 %) under åren 2023-2033. Där ökningen är störst de kommande fem åren fram till år 2027. Ökningen motsvarar en normalstor gymnasieskola t.ex. Maja Beskow gymnasiet.

Nämndens prioritering utifrån tilldelade driftsmedel

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har en elevpengsbaserad resursfördelningsmodell avseende de nationella programmen inom gymnasieskolan. Detta innebär att gymnasieskolorna till allra största del erhåller medel utifrån en peng per elev och program och år. Den största delen av nämndens budget hanteras genom resursfördelningsmodellen.

Det finns också så kallad anslagsfinansierade delar inom gymnasieskolan såsom skolskjutsar, individuella program och delar av elevhälsan m.m.

Övriga verksamheter inom nämndens ansvarsområde är helt anslagsfinansierade, exempelvis arbetsmarknad och vuxenutbildning.

Nämndens budgetbeslut innebär att man erhållit medel för uppräknig av index för alla verksamheter och kompensation för volymökningar i de delar som styrs av resursfördelningsmodeller. Hänsyn har även tagits till ökade PO-kostnader i samband med nytt pensionsavtal och justering för lönekostnader jämfört med 2022 års beslutade budget.

Till följd av pandemin har ett flertal elever från grundskolan haft hög frånvaro och missat undervisning, detta har medfört att ett ökat antal elever från grundskolan inte har fullständiga betyg, vilket kraftigt ökat antalet elever på introduktionsprogram, IM. Den ökande volymen medför utöver utmaningar i verksamheten även ökade kostnader för gymnasieskolan då kostnaden för en IM elev är väsentligt högre än en elev på nationellt program. Totalt sett prioriteras 4,7 mnkr till IM verksamheten för förändring av volymer.

Förändrad lagstiftning med ett utökat utbildningskrav för yrkesprogram och lagstiftning kopplat till etablering inom Sfi medför ökade kostnader som nämnden behöver prioritera för att genomföra sitt lagstadgade uppdrag. Det utökade utbildningskravet för yrkesprogram beräknas medföra ökade kostnader motsvarande 0,65 mnkr med antagande om 50% nyttjandegrad från och med höstterminen 2023 men kommer framöver medföra ytterligare kostnader även år 2024.

Inför budgetår 2022 fattades beslut i GVN om att sänka ambitionsnivån på förvaltningskontor avseende icke lagstadgade resurser, delar av denna ambitionsänkning har bedömts inte kunna genomföras fullt ut. Därför behöver medel motsvarande 0,75 mnkr prioriteras till förvaltningskontor. Summerat medför ovanstående prioriteringar och förändringar att det saknas 10,7 mnkr i driftsmedel för GVN jämfört med den av kommunfullmäktige tilldelade ramen. För att nå en budget i balans och inarbeta budgeterade medel för de lagstadgade uppdraget behöver anpassningar göras.

Arbetsmarknadsområdet är inte fullt ut ett lagstadgat uppdrag och som konsekvens av ett gott arbetsmarknadsläge i Västerbotten kommer arbetsmarknadsverksamheten att behöva anpassa sig till nuvarande volymer och delvis minska ambitionsnivån. Västerbotten har bland landets lägsta arbetslöshet. Arbetsmarknadsläget är gynnsamt och antalet inskrivna på arbetsförmedlingen i Västerbotten minskar, även antalet långtidsarbetslösa samt ungdomsarbetslösheten har minskat. Det gynnsamma arbetsmarknadsläget bedöms ge nämnden möjlighet att anpassa verksamheten inom arbetsmarknad till dagens läge. Nämnden behöver genomföra prioritering kopplat till de driftsramar kommunfullmäktige beslutat om vilket medför att arbetsmarknad behöver genomföra åtgärder motsvarande 7,5 mnkr.

Utöver arbetsmarknadsområdet så sker även anpassningar inom vuxenutbildningen motsvarande 2,1 mnkr. Inom vuxenutbildningen sker även en anpassning till nuvarande volymer utifrån rådande arbetsmarknadsläge där behovet av vuxenutbildning är lägre än tidigare.

Umeå gymnasieskolas (UGS) främsta prioritering är att öka antalet elever som genomför en gymnasieutbildning och minska antalet avhopp. Det är den enskilt viktigaste skyddsfaktorn för att ge individer förutsättningar till framtida studier eller arbete. För att lyckas behöver skolans lagstadgade verksamhet med elevhälsa värnas om. Trots stora utmaningar inom gymnasiet kopplat till genomströmning och ökat antal elever till IM från grundskolan behöver ambitionsänkningar göras även inom gymnasiet, motsvarande 1,1 mnkr.

Gymnasieskola

Elevunderlaget för gymnasieskolan ökar 2023. Umeå kommun har ett positivt netto avseende antalet elever som väljer att gå skola i annan kommun än folkbokföringskommunen. Umeås riksidrottsgymnasium är en av anledningarna till det, i kombination med att kranskommunerna har ett mindre utbud av gymnasieutbildningar än Umeå utifrån sin storlek.

Elevpengen per program i den kommunala gymnasieskolan 2023 finns sammanställd i bilaga "Elevpeng per program inom kommunala gymnasieskolan 2023".

Anpassad gymnasieskola

Anpassad gymnasieskola är helt anslagsfinansierad.

Vuxenutbildning

Vuxenutbildningen är anslagsfinansierad. Stora delar (ca. 70%) av verksamheten är dock finansierad via statsbidrag i olika former.

Arbetsmarknadsåtgärder

Verksamheten arbetsmarknadsåtgärder är anslagsfinansierad. Stora delar (ca. 55%) av verksamheten är dock finansierad via statsbidrag i olika former.

Övriga verksamheter

Budgeten för verksamheterna; nämnd och skolgemensam verksamhet utgår från 2022 års budget uppräknad med index och volym till 2023 års nivå.

Kommunens ekonomiska läge och det faktum att de stora volymökningarna inom nämndens verksamheter fortsätter de kommande åren, gör att det är av yttersta vikt att arbeta med långsiktiga strukturella åtgärder för att klara den ekonomiska utmaning som det innebär.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens budget fördelas per verksamhet 2023 enligt bilaga 3.

Prioritering utifrån tilldelade investeringsmedel

Medel för reinvesteringar inom nämnden är kraftigt underfinansierat i förhållande till den verksamhet som bedrivs. Gymnasieskolan är en mångfacetterad verksamhet utifrån de olika program som bedrivs. Bland annat bedrivs ett stort bygg- och anläggningsprogram, teknikprogram och en lantbruksinriktning. Alla dessa program förutsätter en maskinpark med mycket utrustning för att kunna tillgodose en god utbildning och en säker arbetsmiljö för lärare och elever. Utifrån den beslutade investeringsbudgeten behöver hårda prioriteringar göras, på sikt kommer inte arbetsmiljön kunna säkras och avslut av vissa yrkesprogram med mycket maskiner och utrustning kommer att bli nödvändig. Att maskiner och utrustning inte kan reinvesteras i tid medför även ökade kostnader för reparation vilket påverkar nämndens driftsmedel. Att tillräckliga medel inte prioriteras från kommunfullmäktige till nämnden kopplat till reinvesteringar medför även att nämnden inte kan prioritera att investera i nya moderna maskiner som ger lägre klimatpåverkan, ex. traktorer på Forslunda.

Kommunfullmäktige har flera år i rad inte vid sitt beslut om ekonomiska investeringsramar i juni prioriterat tillräckliga medel för att samtliga eleverna inom gymnasieskolan ska ha tillgång till en elevdator som Chromebook eller PC. Att tillräckliga medel till TN vars uppdrag är att tillhandahålla elevdatorer till GVN inte prioriteras av kommunfullmäktige får stora konsekvenser för elever och lärare i undervisningen, som då inte har tillgång till en elevdator vid skolstart. I kommunfullmäktiges beslut prioriteras 5,5 mnkr årligen från 2023-2026 hänsyn tas inte till kraftigt ökade elevvolymerna eller prisökningar. Detta innebär att GVN framöver kommer att behöva prioritera vilka program och elever som ska ha tillgång till en elevdator.

Nämnds specifika mål, delmål och uppdrag per strategi

Nämndspecifikt mål

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens övergripande mål är att

- ➔ andelen elever som tar gymnasieexamen ska öka

Förbättrade studieresultat

Delmål

1. År 2025 har Umeås kommunala gymnasieskola högst meritvärde och genomströmning i kommungruppen större städer.
2. Elevfrånvaron skall minska
3. Andelen elever med godkända betyg inom vuxenutbildning ska öka
4. Genomströmningen på yrkesVux ska öka i relation till föregående år
5. Genomströmningen på grundVux ska öka i relation till föregående år

Attraktiv utbildning

Delmål

6. Upplevelse av studiero, trygghet, inflytande och delaktighet i elevers lärande ska öka
7. Ungas hälsa 16–18 år ska förbättras med särskilt fokus på flickors psykiska hälsa
8. Andelen elever i UGS kommunala enheter ska bibehållas
9. Andelen elever som väljer yrkesutbildningar på gymnasiet ska öka

Uppdrag

- Fortsätta arbetet med att ta fram 1 000 nya elevplatser i samverkan med tekniska nämnden
- Fortsätta arbetet med att långtidssäkra våra naturbruksutbildningar i samverkan med relevanta aktörer och optimera nyttjandet av Forslunda
- Formulera en strategi för Yrkehögskolan, som utgår från vilka möjligheter vi har att dels erbjuda utbildningar i egen regi med huvudsakligen befintlig kompetens och personal, och dels agera som en länk mellan arbetsmarknaden och andra utbildningsanordnare
- I samverkan med hållbarhetsutskottet ta fram en strategi och åtgärdsplan för ekologisk och klimatmässig hållbarhet för våra verksamheter

Ökad likvärdighet

Delmål

10. Öka jämställdheten i elevernas studieval
11. Elever på yrkesprogram förbättrar sina studieresultat i de gymnasiegemensamma ämnena i högre grad än de genomsnittliga förbättringarna för UGS
12. De gymnasieutbildningar som presterar lägst vid jämförelse med övriga program i UGS gör störst förbättringar
13. Fler personer med funktionsnedsättningar ska erbjudas arbete eller studier
14. Andelen deltagare i våra arbetsmarknadsinsatser som lämnar till förmån för studier ska öka
15. Antalet personer och antalet månader i försörjningsstöd skall minska

16. Andelen individer som är beroende av ersättning från det offentliga trygghetssystemet ska minska i relation till föregående år
17. Fler personer med missbruksproblematik ska tidigt erbjudas arbetsmarknadsinriktade insatser i samverkan

Uppdrag

- Att presentera en modell för hur GVN kan ta sitt uppföljningsansvar för alla elever folkbokförda i Umeå kommun
- Verksamheten ska påbörja en översyn av hela resursfördelningsmodellen kopplat till gymnasiet, med syfte att skapa en tydlighet i vilka resurser som erhålls och möjliggöra uppföljning för hur de används. I översyn ska utredning kring hur modellen kan differentiera mellan yrkesutbildningar som bedrivs i lärlingsform och utbildningar som bedrivs i klassrumsform ingå.
- Verksamheten skall kartlägga risker för diskriminering, minoritetsstress och hinder för elevers trygghet, lika villkor och möjligheter utifrån diskrimineringsgrunderna och återrapporterar kartläggningen och föreslår åtgärder till nämnden
- Öka elevhälsans samverkan med aktörer utanför skolan, exempelvis primärvård och socialtjänst, i syfte att arbeta förebyggande och skapa helhetssyn runt varje individ
- Gör en översyn av ferieanställningarna i syfte att minimera risken att konkurrera om arbetskraft med den öppna arbetsmarknaden
- Öka rättssäkerheten avseende aktualisering till arbetsmarknadstorgen, i synnerhet i relation till daglig verksamhet
- Verksamheten skall verka för att öka aktualiseringar av utlandsfödda till våra arbetsmarknadstorg
- Samarbeta med Bostaden om en ny strategi för bosättning avseende nyanlända som tar till vara på erfarenheterna från tidigare arbete med målsättningen att erbjuda permanenta boendelösningar i normalfallet

Personalpolitiska nämndsmål

Mål

18. All personal i legitimationsgrundande yrke ska ha legitimation
19. Fortsatt arbete för att minska rektorers och övriga chefers arbetsbelastning

Uppdrag

- Undersök visstidsanställdas arbetssituation med syfte att kartlägga arbetsmiljö och arbetsvillkor, ex huruvida visstidsanställningen är självvald och hur kommunens personalpolitik bidrar till att möjliggöra fortsatt arbete i nämndens verksamheter

Överenskommelser mellan nämnder

För att möjliggöra för personer i behov av försörjningsstöd att så snart som möjligt nå självförsörjning krävs samverkan med en rad olika aktörer. Ett gemensamt utvecklingsarbete tillsammans med Umeå kommuns Arbetsmarknad, integration, samordningsförbund samt Arbetsförmedlingen har under 2021 formulerat småskaliga provrum för samverkan i individärenden som ska testas och utvärderas.

Syftet är att hitta gemensamma arbetssätt som snabbare ger stöd för att uppnå egen försörjning och på det sättet minska risken för utanförskap och långvarigt behov av försörjningsstöd. För att

möjliggöra att mer arbetstid läggs på att möta och stödja klienter satsar Individ- och familjenämnden på att digitalisera de administrativa delarna av försörjningsstöd.

- Det ska leda till att våra gemensamma resurser i form av arbetskraft används till kompetensförsörjning.
- Utvecklingsarbetet ska bidra till en helhetssyn på individen och leda till ett självständigt liv, genom självförsörjning och arbete.
- Utvecklingsarbetet ska anpassa och utveckla arbetsätt och insatser utifrån de behov som ska tillgodoses.
- När det gäller familjer ska barnrättsperspektivet finnas med i handläggning och framtagande av insatser.

Inriktningsmål och program från Kommunfullmäktige

Följande inriktningsmål, program och tilläggsuppdrag är destinerade nämnden:

Inriktningsmål

- *Inriktningsmål 1:* Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk, kulturell och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050
- *Inriktningsmål 2:* Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden
- *Inriktningsmål 3:* Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv
- *Inriktningsmål 5:* För att klara kompetensförsörjningen, förbättra arbetsmiljö och ge bättre medborgarytta ska de möjligheter som den digitala transformationen innebär vara förstahandsalternativet för Umeå kommuns verksamhetsutveckling

Program

Program för tillväxt, stödjer inriktningsmål 1

1. Bostadsbyggande och attraktiva livsmiljöer

Fortsatt arbeta för att Umeå växer tryggt och att det inte etableras utsatta områden genom att eftersträva en variation av bostäder. Det är av vikt att eftersträva en variation och bredd av lägenheter. Skapa förutsättningar för nyanlända och flyktingar att få ett boende som är socialt hållbart och inte skapar segregation.

2. Universiteten som tillväxtmotor

I samverkan med Universitetet skapas en infrastruktur med långsiktigt hållbara samverkansmodeller som bygger broar mellan undervisning, utveckling och forskning. *Ulf* är ett försöksprojekt som ska utveckla modeller för långsiktig samverkan vad gäller forskning, skolverksamhet och lärarutbildning mellan universitet och skola där skolans frågeställningar är i fokus. *Curiosum*, science center, ska öka eleverns intresse för vetenskap och teknik, innovation och entreprenörskap för att möta framtida samhällsutmaningar, samt vara en träffpunkt för samverkan skola, arbetsliv och akademi. I samarbete med Umeå universitet erbjuder Utbildningsförvaltningen praktikplatser till studenter från olika institutioner samt övningskolor för lärarstudenter.

3. Etableringar och företagens tillväxt

Regelbunden dialog förs med Näringslivsservice, företag och branscher för att se till att gymnasieskolan, vuxenutbildning och Yrkeshögskolan har ett utbud av attraktiva utbildningar som i högre utsträckning tillgodoser de kompetensförsörjningsbehov som finns i samhället. Tillsammans

med branscher och företag ska samarbetet stärkas i syfte att utveckla yrkesprogram och lärlingsutbildning för att ge elever en adekvat utbildning för framtiden.

Program för social hållbarhet, stödjer inriktningsmål 3

Fokusområde 3: Barns uppväxtvillkor

3.1 Barn och ungdomars rätt till delaktighet och inflytande i kommunens utveckling ska säkerställas. Barnkonventionens värden och rättigheter ska genomsyra all utbildning. Skolan har i uppdrag att ge elever kännedom om sina rättigheter och att ge elever möjlighet att vara delaktiga och ha inflytande på sin utbildning. Elevens bästa ska vara vägledande i alla beslut. Den fysiska miljön och de pedagogiska anpassningar som görs är avgörande för att elever med funktionshinder och funktionsnedsättningar ska ges de bästa förutsättningarna att nå målen. Tillgång till utbildning är den i särklass viktigaste skyddsfaktorn för att skapa förutsättningar för ett självständigt vuxenliv.

3.2 Motverka barnfattigdom.

Gymnasieskolan och Sfi inom kommunala vuxenutbildningen ska i huvudsak vara avgiftsfri, endast i enstaka fall kan kostnader tas ut, men det ska ske på frivillig grund. I Umeå gymnasieskolor får eleverna äta avgiftsfri skollunch. Inga avgifter tas ut när man ansöker om en plats inom Umeå gymnasieskolor. Digitala enheter och läromedel lånas ut kostnadsfritt. Fortsatt arbete med att motverka barns ekonomiska utsatthet och utanförskap genom att få fler föräldrar i arbete och därigenom minska barns fattigdom.

3.3 Förebyggande folkhälsoarbete (barn och unga)

Elevhälsan arbetar förebyggande och främjande för elevens bästa – elevhälsa börjar i klassrummet. Skolsköterskan erbjuder hälsosamtal till alla elever i årskurs 1 på gymnasiet. Elevhälsoteam med skolsköterskor, kuratorer, specialpedagoger, elevkonsulenter och studie- och yrkesvägledare finns till hands på alla skolenheter och arbetar tillsammans med pedagoger för att stötta elever vid behov av stöd samt skapa tillgängliga lärmiljöer som främjar elevens lärande samt hälsa. Ökad närvaro i skolan och minskad stress bland unga är prioriterade områden. Skolläkare och skolpsykologer finns tillgå vid behov. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har ett samverkansavtal med regionen kring ungdomshälsan. Unga som har behov av stöd finns tillgängligt att få via Ungdomshälsan. Ett genomgången gymnasium är den största skyddsfaktorn för ett fungerande vuxenliv.

Fokusområde 5: Arbete och försörjning

5.2 Säkerställa tillgång till utbildning för att stärka den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv. Möjliggöra för vuxna att genom vuxenutbildning bredda sin kompetens för att matcha företagets behov. En regelbunden dialog med näringslivet och offentliga aktörer kring arbetsplatsförlagt lärande och förestående förändringar på arbetsmarknaden förs för att med god planering kunna anpassa utbudet av yrkesutbildningar. Kommunala aktivitetsansvaret arbetar för att unga utan gymnasieutbildning påbörjar studier eller arbete. Nyanlända får utbildning i svenska (Sfi) samt sysselsättningsfrämjande åtgärder för att kunna försörja sig själv och aktivt kunna delta i samhället.

5.3 Särskilt stöd till de personer som står långt från arbetsmarknaden.

För att möjliggöra för personer med försörjningsstöd att uppnå självförsörjning pågår utvecklingsarbeten där nya arbetssätt och flöden testas i mindre skala och utvärderas. Målet är att ta fram en modell som tidigt och långsiktigt stödjer personer i behov av arbete eller arbetsmarknadsinsatser till självförsörjning. Partssamverkan sker genom Samordningsförbundet kring målgruppen med sammansatta behov och lång tid i arbetslöshet för att kunna ge dem rätt stöd utifrån att arbetsförmedlingens insatser är uttömda.

Program för digital transformation, stödjer inriktningsmål 5

1. Ledning, styrning och organisering

Skolans digitala utveckling ska ha en gemensam riktning och strategi som utgår från nationella direktiv. Elever ska ges förutsättningar att utveckla en adekvat digital kompetens i sin utbildning och ha tillgång till ändamålsenliga digitala enheter och verktyg utifrån de behov och förutsättningar som gymnasieprogrammen har. Rektorer och huvudmän ska ha förmåga att strategiskt leda digitalt utvecklingsarbete i verksamheterna, uppmuntra nytänkande och samarbete för att skapa en kultur där nya idéer utvecklas. Pedagoger som undervisar ska ha kompetens att välja och använda digitala verktyg och enheter i utbildningen samt ha tillgång till digitala verktyg utifrån de behov och förutsättningar gymnasieprogrammen har. Med stöd av ny teknik kan nya arbetsätt utvecklas. Genom digitaliseringen ska pedagogers arbetsituation underlättas avseende undervisning och administration.

Platsoberoende kommunikationsvägar för möten är både tidsbesparande, miljövänligt och ger ökad delaktighet. Digital kommunikation mellan hem och skola ökar tillgänglighet och tids oberoende. Vårdnadshavare ges nya möjligheter med digitalisering att följa sina barns och elevers skola.

2. Arkitektur och säkerhet

Leverantörer använder digitala lösningar som utgår från nationell infrastruktur och arkitektur. Arbetet med informationssäkerhet sker systematiskt och utgår från analys av risker.

3. Informationsförsörjning och digital infrastruktur

En ändamålsenlig digital grundinfrastruktur för internetaccess ska vara väl utbyggd och erbjuda säkra uppkopplingar för alla samt tillgång till teknisk och pedagogisk support ska finnas tillgänglig.

4. Sammanhållen digital service

Tjänster ska utformas så att så många som möjligt kan använda dem utifrån sin förmåga och sina förutsättningar.

Tilläggsuppdrag från Kommunfullmäktige

Tilläggsuppdrag 2022:4

KF ger IFN i uppdrag att i samverkan med GVN arbeta för att minska andelen personer med försörjningsstöd genom att arbeta med rätt stöd och insatser, samt via digitalisering ge mer tid till stöd till personer med försörjningsstöd att nå självförsörjning.

Planering och genomförande

För att möjliggöra för personer med försörjningsstöd att uppnå självförsörjning pågår utvecklingsarbeten där nya arbetsätt och flöden testas i mindre skala och utvärderas. Målet är att ta fram en modell som tidigt och långsiktigt stödjer personer i behov av arbete eller arbetsmarknadsinsatser till självförsörjning. Utvecklingsarbetet sker dels i tvåpartssamverkan mellan Umeå kommun (Socialtjänst samt Arbetsmarknad och integration) och Arbetsförmedlingen, och dels i den 4-partssamverkan som utgår från FINSAM genom Samordningsförbundet (bestående av Umeåregionens kommuner, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Region Västerbotten) – Ungdomstorget och Vuxentorget. Utvecklingsarbetena riktar in sig både på personer som är nysökande till Socialtjänsten samt personer med långvarigt försörjningsstöd.

Tilläggsuppdrag 2022:8

Kommunfullmäktige ger personalnämnden i uppdrag att tillsammans med FGN och GVN, samt ÄN ta fram en plan som möjliggör chefers förutsättningar och når riktmärket för antal medarbetare per chef.

Planering och genomförande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ger Utbildningsförvaltningen i uppdrag att utforma en plan som bidrar till måluppfyllelse vad gäller Kommunfullmäktiges tilläggsuppdrag. Avrapportering i nämnd sker i enlighet med årshjul.

Tilläggsuppdrag 2022:32

De anställda måste få mer tid till sina huvudsakliga uppgifter som vård och omsorg samt undervisning. Det bör utredas hur den tid som idag ägnas åt exempelvis dokumentation och andra sidouppgifter ska kunna minskas. Uppdraget bör i första hand ges till FGN, GVN, ÄN samt IFN. Utredningen bör ske i samverkan med personalrepresentanter.

Planering och genomförande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ger Utbildningsförvaltningen i uppdrag att utforma en plan som bidrar till måluppfyllelse vad gäller Kommunfullmäktiges tilläggsuppdrag. Avrapportering i nämnd sker i enlighet med årshjul.

Bilagor

Bilaga 1 - Utmaningar och möjligheter på 3-5 års sikt

Utmaningar

Genomströmning

Fler elever behöver få förutsättningar att nå kunskapsmålen i skolan och få en genomgången gymnasieexamen. Genomströmning ska öka. Ungdomar är olika och har olika behov i sitt lärande. Med en god lärmiljö kan förutsättningar skapas för ett differentierat lärande som främjar inläring. Elevhälsan behöver arbeta nära pedagoger för att hitta rätt stöd för varje elev så att kunskapsmålen nås. Rektor behöver utveckla det pedagogiska samarbetet mellan pedagoger och elevhälsa med utgångspunkt i elevers lärande, utveckling, måluppfyllelse och undervisningens kvalitet för att öka genomströmningen.

En stor utmaning är att få elevernas frånvaro att minska. Tidiga insatser, en god lärmiljö och ett tryggt skolklimat har betydelse för ett förebyggande och hälsofrämjande arbete som främjar närvaro och elevers lärande. Elevens hela livssituation, frånvaro, skolresultat och socioekonomiska förutsättningar behöver stå i centrum när skolfrånvaron ska utredas. Kan närvaron öka kommer genomströmningen att förbättras.

Kompetensförsörjning

Befolkningsprognos genomförd i Umeå kommun våren 2022 visar ett behov av att fram till år 2032 rekrytera 719 medarbetare till gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens område. Kompetensförsörjningen har blivit alltmer utmanande och förklaringarna är flera. Främst handlar det om den demografiska utvecklingen, där det finns färre personer i arbetsför ålder på arbetsmarknaden parallellt med att antalet elever och deltagare i nämndens verksamheter ökar. Andra orsaker är att för få personer ansöker till och slutför utbildning som lärare och att rörligheten på arbetsmarknaden har ökat. Skollagens krav på legitimation i anställning bidrar således till krav på långsiktighet i kompetensförsörjningsplaneringen särskilt vad gäller bristyrken. Inom gymnasieutbildningens område finns inte riktade statsbidrag att tillgå i samma omfattning som till grundskolans verksamhet, vilket innebär att strategiska kompetensförsörjningsåtgärder måste prioriteras inom nämndens ram.

Ett gott chefs- och ledarskap är en förutsättning för en verksamhet med hög kvalitet. Chefer ska skapa förutsättningar för goda resultat och en arbetsmiljö som uppmuntrar medarbetare till samverkan, kreativitet och medskapande. Uppdraget som rektor är arbetsvärderat som kommunens mest avancerade chefsuppdrag och innefattar ett arbetsmiljöansvar där inte bara medarbetare utan även alla elever omfattas. Att fortsätta arbetet med att nå riktmärket för antal medarbetare per chef är av stor vikt för våra chefers arbetsmiljö och förutsättningar, men detta påverkar budget och är därför att betrakta som en utmaning för nämnden.

Tillgång på medel och samverkansformer för att nämndens verksamheter ska kunna tillvarata digitaliseringens möjligheter är idag en utmaning att hantera. För att möta ökat antal elever behöver former för samverkan med externa, men även interna aktörer i förvaltningen utvecklas. Utmaningarna rör i huvudsak lokaler och stödfunktioner.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden får riktade statsbidrag kopplat till anställningar och löner för lärare; i huvudsak lärarlönelyft och karriärvägar. Dessa statsbidrag är sedan flera år inarbetade i nämndens lönestruktur och om möjligheten att erhålla statsbidraget framgent skulle upphöra, så

riskerar det att leda till en oerhörd ekonomisk belastning och negativ påverkan på kompetensförsörjningen.

Brist på gymnasieplatser

Lokalförsörjningsfrågan är en stor utmaning. Umeå Kommun har ett snabbt ökande elevunderlag och det saknas 1 000 platser för det ökande antal gymnasieelever fram till 2030. Den innebär att Umeås ungdomar inte kommer in på Umeås skolor och riskerar att stå utan gymnasieplats eller inte få sitt förstahandsval. Det i sin tur kan innebära att de slås ut från samhället och är på sikt ett hot mot Umeås tillväxt. Rätten att lyckas i utbildning är den enskilt starkaste skyddsfaktorn för att elever ska kunna påverka sin framtid och få ett självständigt vuxenliv.

Samhällets behov av arbetskraft

En annan utmaning är att få fler att välja yrkesprogram på gymnasiet eller som vuxenutbildning för att kunna tillgodose näringslivets och samhällets behov av arbetskraft. Samt ge förutsättningar för nyanlända och de som står utanför arbetsmarknaden att bli anställningsbara och självförsörjande. En utmaning är att finna former för att kunna bredda rekrytering för individer som saknar gymnasiebetyg och/eller har låga språkkunskaper och/eller funktionsnedsättningar att komma in på arbetsmarknaden och på sikt kunna försörja sig själva.

Digitalisering

Digitaliseringsutveckling i skolan behöver få de resurser som behövs för att inte skolans digitala utveckling ska stanna av. Digitala enheter ska finnas tillgängligt för elever utifrån de behov pedagoger och olika gymnasieprogram har. En digital infrastruktur ska finnas på plats och stödja undervisningens behov. Ny teknik och digitalisering skapar möjligheter att utforma framtidens utbildning.

Kortsiktiga planeringsförutsättningar

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden är en nämnd som till stor del får sin finansiering genom statsbidrag. Statsbidragen riktar sig främst till den kommunala vuxenutbildningen, arbetsmarknad och integration men även till gymnasieutbildning och anpassad gymnasieskola. Statsbidragen ger i stor omfattning möjligheter för nämnden att utveckla sin verksamhet men flertalet statsbidrag tenderar till att vara kortsiktiga med osäkerhet kring hur länge statsbidraget kommer att finnas. Att bygga verksamhet på statsbidrag i stor omfattning är utmanande och medför en svårighet att skapa en stabil organisation med stabila planeringsförutsättningar på sikt. Därför är det av stor vikt att den kommunala finansieringen från Kommunfullmäktige är tillräckligt stor för att nämnden ska ges förutsättningar att långsiktigt styra verksamheten och utföra sitt grunduppdrag över tid.

Det är en stor utmaning för nämnden att hantera kortsiktiga planeringsförutsättningar, utökad lagstiftning och effektiviseringar och ambitionssänkningar i verksamheten. Det innebär att lagstadgad verksamhet kan bli problematiskt att bedriva. De senaste fem åren har effektiviseringar i verksamheten behövt genomföras samtligt som Umeås gymnasieskolor har ökat med 700 elever och ny kostnadsdrivande lagstiftning har tillkommit inom SFI, vuxenutbildningen och gymnasiet.

Möjligheter

Umeå gymnasieskolor har möjligheten att erbjuda attraktiva utbildningar för kommunens ungdomar och för ungdomar från kranskommunerna. I dag väljer mer än 80 procent av varje årskull att läsa gymnasiet på något av UGS program. Umeå gymnasieskola har ett brett utbud av både högskoleförberedande- och yrkesprogram. Vi har goda förutsättning att erbjuda en bra kvalitet i undervisningen med hög andel behöriga och legitimerade pedagoger och andra yrkesprofessioner som verkar i gymnasieskolan och inom vuxenutbildningens verksamheter.

Inom UGS finns en väl utbyggd elevhälsa med kuratorer, skolsköterskor, specialpedagoger, speciallärare, studie- och yrkeslärare och elevkonsulenter samt skolläkare och skolpsykologer som arbetar förebyggande och främjande tillsammans med pedagoger med elevens lärande i fokus. Elevhälsa börjar i klassrummet.

Utbildningen och undervisningen ska vila på vetenskaplig grund. Gymnasie- och vuxenutbildningens nära samarbete med högre utbildning verkar i riktningen att stärka utbildningens kvalitet. Detsamma gäller en gynnsam struktur och organisering av pedagogiska professioner som har i uppdrag att leda utvecklingsarbetet inom enheterna med fokus på undervisningens kvalitet.

Regionalt samarbete mellan vuxenutbildning, yrkesvux och yrkeshögskola möjliggör att kompetensförsörjningen för företag och organisationer inom Umeå kommun och regionen stärks på kort och på lång sikt. Det möjliggör för vuxna att kompetensväxla eller byta yrkesinriktning till förmån för arbete för att tillgodose samhällets behov av arbetskraft där det råder brist på personal.

Gymnasie- och vuxenutbildningens har ett väl utvecklat samarbete med andra myndigheter och förvaltningar samt ett nära samarbete med näringsliv. Samverkan och samarbete med Arbetsförmedling, Försäkringskassa, Socialtjänst och Kriminalvården gör det möjligt att hitta former för individer som saknar gymnasiebetyg och/eller har låga språkkunskaper och/eller funktionsnedsättningar att komma in på arbetsmarknaden och kunna försörja sig själv.

Bilaga 2 – Styrkort

Se styrkort.

Bilaga 3 – Fördelning av ram 2023

Fördelning av gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens budget 2023, per verksamhet (tkr)

	Nämnd/ styrelsev	Gymnasie- skola	Gymnasie- särskola	Vuxen- utbildning	Skolgemen. verksamhet	Arb.markn. åtgärder	Summa ram GVN
Budget per verksamhet 2022	2 754	374 668	21 621	57 122	37 249	45 711	539 125,2
Förändring index och volym	231	32 280	5 181	1 068	2 618	5 241	46 620
Behov utöver tilldelad ram							
<i>Kommunikatör</i>					750		750
<i>Behov ökat utbildningskrav yrkesprogram</i>		650					650
Anpassningar							
<i>Anpassning/ambitionssänkning arbetsmarknad</i>						- 7 500	- 7 500
<i>Anpassning/ambitionssänkning vuxenutbildning</i>				- 2 100			- 2 100
<i>Anpassning/ambitionssänkning gymnasiet</i>		- 1 085					- 1 085
Tekniska ramjusteringar:							
Budget per verksamhet 2023	2 985	406 514	26 802	56 090	40 617	43 452	576 460

Bilaga 4 – Plan för styrning och uppföljning av externa utförare

Viss del av undervisning på den kommunala vuxenutbildningen utförs av privata utförare. Dessa delar av vuxenutbildningens verksamhet ansvarar rektor på vuxenutbildningen för utan åtskillnad från övrig kommunal vuxenutbildning. Verksamheten utförs i paritet med den undervisning som genomförs i kommunal regi. Regelbunden uppföljning sker av rektor som kontrollerar att upphandlingen följs och att verksamheten följer skollag och de styrdokument som är rådande. Genomströmning av elever återrapporteras vid årsbokslut i januari. Andel timmar av externa utförare i förhållande till kommunal vuxenutbildning återrapporteras vid årsbokslut.